

קו חירום נשים: 1202 קו חירום גברים: 1203 קו סיוע לגברים דתיים: 02-5328000

יום האישה הבינלאומי: "הכי חשוב בעולם" או "עדיף ללכת לים!"?

נכתב על ידי יעל אפריאט ואריאלה פרטיג, רכזות חינוך במרכז סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית ת"א.

יום האישה הבינלאומי מצוין ב-8 במרץ ברחבי העולם. במהלך השנים צוין היום בדרכים שונות כתלות במקום, בתרבות ובתקופה (ולפעמים גם במידת המודעות החברתית-פוליטית...). למרות שמדובר במסורת ארוכת שנים, עדיין נראה כי רוב הציבור לא מודע להיסטוריה של קיומו ומדי שנה מתעוררות שאלות לגבי נחיצותו ולגבי האופן שבו יש לצייןנו.

למה חשוב להתייחס לנושא בכיתות?

התלמידים והתלמידות מודעים לכך שה-8 במרץ הוא יום האישה הבינלאומי. הפרסומים השונים בתקשורת בנוגע ליום האישה מעוררים צורך בדיאלוג פנים אל פנים, שיתן מענה לשאלות ודילמות העולות מעצם ציון יום זה בקרב התלמידות והתלמידים כאחד, למשל: האם יום האישה לא רק מנציח את הציבור הנשי כחלש ומוחלש במקום לחזק? למה אין "יום הגבר"? איך הכי נכון לציין את יום האישה? בארץ יש כבר שוויון מגדרי, למה צריך את היום הזה?

אנו מציעות לכן ולכם, המורות והמחנכות, לנצל את ההזדמנות ללמידה מעמיקה ויצירת שיח ערכי משמעותי בכיתות.

מסרים מרכזיים

- ❖ סוגיות שקשורות לאי שוויון מגדרי רלוונטיות לכל המגדרים ולחברה בכללותה, ולא רק לנשים.
- ❖ למאבקים לקידום מעמד האישה ולמען שוויון יש היסטוריה ארוכה וענפה, במגוון תרבויות ואופני פעילות.
- ❖ אי שוויון מגדרי הוא בין היתר תוצר של חינוך ותהליכי חיברות מגדריים, המנציחים תפקידים, נראות, נורמות והתנהגויות המשויכות או לנשים או לגברים.
- ❖ לאזרחים ואזרחיות בחברה יש כוח להשפיע, ברמה היום יומית ובאופן רחב, בכדי לצמצם את אי השוויון והיחס המגדרי המפלה בחברה.

קו חירום נשים: 1202 קו חירום גברים: 1203 קו סיוע לגברים דתיים: 02-5328000

דגשים למחנכת

- ♥ שיחה בכיתה בנושא מגדר ושוויון שונה מנושאים אחרים. הנושא רגיש ומורכב, יכול להציף קשיים רבים, תוקפנות, אשמה, בושה ורגישות בקרב התלמידים והתלמידות. יש לעסוק בו באופן אחראי וקשוב לצרכים שלהם.
- ♥ ייתכן כי הנערים בכיתה ירגישו מותקפים, ושמאשימים אותם כחלק מ"המין הגברי". ייתכן שחלק מהנערות ירגישו שהן מסומנות כקורבנות או חלשות, ולא יסכימו לכך. חשוב לתת לכל הקולות השונים להישמע, ולאפשר שיח ערכי וחינוכי בקבוצה.
- ♥ ניתן להפנות את התלמידים והתלמידות לגורמי למידה, תמיכה וידע וכן לאירועי יום האישה השונים בהתאם למקום מגוריהם. ניתן לפנות לרכזות החינוך במרכזי הסיוע השונים על מנת לקבל מידע נוסף.

מהלך

חלק ראשון: רקע על יום האישה הבינלאומי

לשאל: מה ידוע לכן/ם על יום האישה הבינלאומי? האם ואיך ציינתן/ם בעבר את יום האישה?

לספר: יום האישה הבינלאומי נקרא במקור "יום הפועלות הבינלאומי", וחל ב-8 למרץ בכל שנה ברחבי העולם. האו"ם הכריז על תאריך זה כמועד לציון יום האישה הבינלאומי ב-1977, לאחר שבמדינות רבות בעולם היתה מסורת של חגיגת יום האישה במועדים שונים. אופי ציון יום האישה השתנה ממקום למקום, מתרבות לתרבות וכן לפי תקופות זמן שונות בהיסטוריה. אירועי יום האישה היו בדרך כלל כנסים והפגנות, שנסבו סביב שני נושאים עיקריים: זכויות האישה העובדת (שעות עבודה, זכויות סוציאליות וכו'), וזכות ההצבעה לנשים. בישראל יום האישה מצוין באופנים שונים, על ידי המגזר הציבורי, מוסדות חינוך, ארגוני נשים וזכויות אדם, ופעילים ופעילות. (עוד על יום האישה בנספח א')

קו חירום נשים: 1202 קו חירום גברים: 1203 קו סיוע לגברים דתיים: 02-5328000

חלק שני: הצגת השאלה המרכזית - האם יש צורך ביום האישה הבינלאומי?

להגיד: מי שחושב/ת שצריך להמשיך ולציין את יום האישה הבינלאומי, להרים ידיים.

לשאול: מדוע הרמת יד? מדוע לא הרמת יד? לאסוף בין שתיים לשלוש תשובות לכל עמדה, לאפשר לכל מחשבה ועמדה להישמע מבלי לקטוע או לפסול. אפשר לתת זמן תגובה קצר בין התלמידים/ות.

להגיד: בשיעור זה נעסוק בשאלת החשיבות והמשמעות של "יום האישה הבינלאומי", במידת הרלוונטיות של היום הזה, ובאופנים שבעיניכם כדאי לציין מועד כזה.

חלק שלישי: אי שוויון מגדרי בישראל ובעולם

בחלק זה נשוחח על ביטויים שונים של אי שוויון מגדרי כדי לנסות ולעמוד על הרלוונטיות והמשמעות של יום האישה בימינו.

להקריא את ההיגדים (נספח ב'), התלמידות/ים יענו האם לדעתן/ם המשפט נכון או לא נכון. ניתן להביע את הדעה באופנים שונים, למשל לבקש ממי שחושב/ת שהמשפט נכון: להרים יד, לקום, אם הכיתה במעגל - אז ללכת צעד קדימה. אפשר לסמן בצד אחד של הכיתה "נכון" ובשני "לא נכון" ואחרי כל הקראת משפט שהתלמידים/ות יסתדרו לפי המיקום שמבטא את יחסם למשפט.

לשאול אחרי כל נתון: האם הפתיע אתכם/ן או שידעתן/ם על כך?

אפשרות הרחבה: מדדי אי-שוויון מגדרי בישראל

להגיד: ראינו כל מיני ביטויים לאי שוויון בעולם ובארץ בתחומים שונים. עכשיו נבדוק יחד מה המצב בישראל כיום.

קו חירום נשים: **1202** קו חירום גברים: **1203** קו סיוע לגברים דתיים: **02-5328000**

להנחות: שכל אחת ואחד יבחרו תחום שמעניין אותם ויבררו באמצעות האינטרנט האם יש שיוויון או אי שיוויון מגדרי בנושא (אפשר גם בזוגות). אפשר לבחון למשל נשים וגברים בשוק התעסוקה, בצבא, בספורט, באקדמיה, בריאות, רווחה, חלוקה למקצועות, וכו'. עליהם להציג את הנתון שמצאו, את המקור ולמה בחרו דווקא בתחום זה.

חלק רביעי: דיון מסכם - האם יום האישה נחוץ? אם כן, איך ראוי לציין אותו?

שאלות לדיון:

- איך לדעתכן/ם נוצרו התופעות שהוצגו? מה גורם לאי-השוויון בין נשים לגברים?
- האם הייתן/ם מודעות/ים לפערים? מה הכי הפתיע אתכן/ם?
- איך לדעתכן/ם אפשר לשנות את המצב? האם בכלל אפשר לשנות?
- לאור כל מה שראינו, האם ראוי להמשיך ולציין את יום האישה? מה האופי המתאים ליום כזה?

מסרים מרכזיים לסיכום הדיון:

- לצערנו עדיין קיימים פערים משמעותיים בין גברים לנשים בתחומים רבים. למרות שיש הישגים רבים בדרך לשיוויון, עדיין יש תחומים ויש תרבויות שבהן השיוויון עוד רחוק מלהתקיים.
- אי-השוויון הוא תוצר של שנים ארוכות שבהן רק לגברים היתה גישה לכוח בצורותיו השונות (כסף, השכלה, מוקדי קבלת החלטות, זכויות חוקיות ועוד). מבחינה היסטורית רק במאה וחמישים השנים האחרונות (בערך) נשים החלו לקבל זכויות בסיסיות בתחומי חיים שונים, זכויות שנראות לנו היום מובנות מאליהן אבל הן הגיעו בזכות מאבקים ממושכים.
- המודעות וההכרה באי-שוויון היא הצעד הראשון בדרך ליצירת שיוויון. בלי להבין לעומק את אופי הפערים לא ניתן לגשר עליהם.
- יום האישה הוא הזדמנות לעצור ולבחון איפה אנחנו כחברה במדדי השיוויון/אי שיוויון השונים, בשביל להבין איפה עלינו להמשיך ולפעול למען שיוויון מלא.

קו חירום נשים: **1202** קו חירום גברים: **1203** קו סיוע לגברים דתיים: **02-5328000**

אפשרות הרחבה: אז איך כן לציין את יום האישה?

נציג כרזות מההיסטוריה ומהיום, וממקומות שונים בעולם, שפרסמו את יום האישה. אפשר להראות במצגת או להקרין הכל יחד (נספח ג').

לשאל: מה היו ההבדלים בין כל כרזה? איזה מסר היה משותף?

תרגיל: להתחלק לזוגות או קבוצות, לעצב את הכרזה ליום האישה כפי שכדאי שתהיה.

להציג את הכרזות ולאסוף מתוכן את המטרות והמסרים המרכזיים שצריכים להיות ביום האישה.

אם אין זמן אפשר רק לקיים דיון בנושא החשיבות והתפקיד של ציון היום, אילו מסרים כדאי שיהיו לו וכו'.

למידע נוסף בנושא הסדנאות של המחלקה החינוכית לחצו [כאן](#)

בכל שאלה ניתן לפנות אל רכזות החינוך במרכזי הסיוע בטלפון 1202

קו חירום נשים: 1202 קו חירום גברים: 1203 קו סיוע לגברים דתיים: 02-5328000

נספח א': רקע על יום האישה

יום האישה הבינלאומי, במקור "יום הפועלות הבינלאומי" מצוין ב-8 במרץ ברחבי העולם. ב-1977 האו"ם הכריז על תאריך זה כמועד לציון יום האישה הבינלאומי, לאחר שבמדינות רבות בעולם היתה מסורת של חגיגת יום האישה במועדים שונים. יום האישה צוין בדרכים שונות ברחבי העולם (כתלות במקום, בתרבות ובתקופה). גם היום מדינות וחברות שונות מציינות את יום האישה באופנים שונים: ציון של הישגים תרבותיים, כלכליים, חברתיים ופוליטיים של נשים; העלאת מודעות פוליטית וחברתית למעמד האישה וליעדים הבאים בדרך לחברה שוויונית יותר מבחינה מגדרית; אופן ציון אינדיבידואלי וצרכני יותר המציע לנשים חוויות מעצימות הייחודיות להן בהתאם למצופה מהן כנשים בחברה (למשל, סדנת איפור).

החל מ-1908 ועד 1977 צוין יום האישה במועדים שונים במדינות שונות, דוגמת ארה"ב, בריה"מ, דנמרק, שבדיה, צרפת, וינה, שוויץ, אוסטריה, ספרד וסין. בעשרות השנים הראשונות, יום האישה צוין בהובלתן של נשים סוציאליסטיות אקטיביסטיות, כמו קלרה צטקין, אלכסנדרה קולונטאי ועוד. אירועי יום האישה היו בדרך כלל כנסים והפגנות, שנסבו סביב שני נושאים עיקריים: זכויות האישה העובדת (שעות עבודה, זכויות סוציאליות וכו'), וזכות ההצבעה לנשים. במדינות אירופה חלק מהמחאות סביב "יום האישה" חוברו להתנגדות למלחמת העולם הראשונה. בכנס בינלאומי של נשים קומוניסטיות ב-1921, עלתה ההצעה לציון את ה-8 במרץ כמועד רשמי של יום האישה הבין לאומי, הצעה שהתממשה עשרות שנים לאחר מכן, ב-1977.

בישראל יום האישה מצוין באופנים שונים על ידי המגזר הציבורי, מוסדות חינוך, ארגוני נשים וזכויות אדם, ופעילים ופעילות. מערכת החינוך מכירה בחשיבות ציון המועד בכיתות ומציעה הפעלות שונות. הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי בכנסת, וכן גופי מחקר שונים, מוציאים לקראת יום זה מידע סטטיסטי, נתונים וניתוחים בנוגע למעמד האישה בישראל, לפי קבוצות שונות מבחינת מוצא, דת, מעמד סוציו-אקונומי וכיוצ"ב.

קו חירום נשים: 1202 קו חירום גברים: 1203 קו סיוע לגברים דתיים: 02-5328000

נספח ב': היגדים נכון / לא נכון

היגד	תשובה והסבר
בישראל, אישה נשואה יכולה להתגרש מבעלה מתי שהיא רוצה.	לא נכון. לפי ההלכה היהודית הבעל הוא זה שנותן גט. אישה שנישאה ברבנות יכולה להישאר עגונה עד שבעלה יסכים להתגרש ממנה. אין נישואים אזרחיים בישראל.
בישראל, אחת מכל 9 נשים עוברת אונס במהלך חייה.	לא נכון. ההערכות מדברות על אחת מכל חמש נשים שעוברת אונס ואחת מ-3 תקיפה מינית
בסעודיה הותר לנשים לנהוג ברכב רק ב-2018	נכון
לנשים יש זכות הצבעה בבחירות מאז המהפכה הצרפתית ב-1789.	לא נכון. רק במהלך המאה ה-20 ולאחר מאבקים רבים נשים קיבלו זכות הצבעה. המדינה הראשונה להעניק זכות בחירה לנשים היתה ניו זילנד ב-1893, בשוויץ ב-1971 ובסעודיה ב-2011(!)
בעבר לא הרשו לנשים ללמוד באוניברסיטה בטענה שהמוח שלהן קטן מדי ועלול להתפוצץ או שהדבר יפגע להן ברחם.	נכון. אלו היו רק חלק מהטיעונים נגד השכלה גבוהה (והשכלה בכלל) לנשים.
בהרבה תרבויות בעולם נשים נחשבות טמאות כשהן בימי הוסת ונדרשות להתרחק מהסביבה או להימנע ממקומות או מצבים מסוימים בימים אלו.	נכון. כך ביהדות, בזרמים מסוימים בנצרות, באיסלם, בהינדואיזם ועוד.
27 ח"כיות זה הכי הרבה נשים שהיו אי פעם חברות כנסת.	נכון, בכנסת הנוכחית (בכנסת הבאה המספר צפוי לרדת)
יש יותר סטודנטיות לתואר ראשון מאשר סטודנטים, ובהתאמה, יש יותר פרופסוריות מפרופסורים (מי שסיימו תארים מתקדמים)	לא נכון. ככל שמתקדמים בדרגות באוניברסיטה היחס בין נשים לגברים משתנה ומספר הנשים מצטמצם.
פעם לא ניתן היה להאשים גבר באונס של אשתו.	נכון. עד שנת 1988 אונס בתוך הנישואין לא נחשב אונס על פי חוק (כי האישה כביכול מותרת תמיד לבעלה).
במדינות מסוימות בעולם יש מחסור בנשים מאחר והורים מעדיפים בנים והורגים או נוטשים את העובריות או הילדות שנולדות.	נכון. זה נקרא ג'נדרסייד, קורה בעיקר באסיה ובמזרח אירופה וכך נרצחו בין 120 ל-160 מיליון עובריות ותינוקות ממין נקבה. הדבר מוביל לתופעות איומות אחרות כמו חטיפת נשים לנישואין, סחר בנשים ואלימות כלפיהן.

נספח ג': כרזות ליום האישה

מרכז סיוע
לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית
תל-אביב

קו חירום נשים: 1202 קו חירום גברים: 1203 קו סיוע לגברים דתיים: 02-5328000

נשות רשת GO ON חוגגות בברזיה
את יום האישה הבינלאומי
בוקר נשים
ביום שישי 7.3.14

9:00-9:30 - התנסות לקפה ועוגה

9:30-10:00 - זמיר אורח: יוסי להב
מתוכנית הטלוויזיה "אייל גולן קורא לך"

10:00-10:30 - בואי לגלות "כמה פשוט להיות יפה"
ההרצאה תשקף בעדגנים וטיפים לגבי טיפוח ואיפור הפנים בשילוב הדגמה.
תחילת הספרות בלוח בסלונים עם שוק של 12 שנה ויצענת קוסטימוקו
בחדרת אופר לאודר קליניק

10:30-11:45 - "בנוד כל היסכיים"
הרצאת של פסקל בוקוביץ
ספירטית אוליספית אשר בעקבות תאונה נקטעה שתי רגליה.
סיפור אופטי וגבו שנוגע ללך ומעורר השמחות והעזרה
פסקל מדבר על מציאות התמודדות עם מצבי לוחץ.
לקוחות אורחות, הגשמה עצמית.
סיפוריה של אישה מרהיבה שמאמינה לא שיער אחרון!!!

עלות כרטיס:
מנויות - 30 ש"ח / אורחות 50 ש"ח
מספר המקומות מוגבל!
יבנקור זה יחולל שינויים במערכת החוגים, התעדכנו בפרטים.

מרכז סיוע
לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית
תל-אביב

קו חירום נשים: 1202 קו חירום גברים: 1203 קו סיוע לגברים דתיים: 02-5328000

מזכרת בתיה מציינת את
יום האשה הבינלאומי
פורום הנשים מזמין אתכן
לבוקר מפנק
יום שישי, 21.3.2014
במרכז "מפגשים" החל מהשעה 9:00
במעמד ראש המועצה מאיר דהן
בתוכנית:
דוכני מכירה מיצירותיהן של אומניות המושבה
9:00: ארוחת בוקר
10:00: הרצגה "חיית אשה אתוק"
הרצאה בשילוב הצגה הומוריסטית בנושא אורח חיים בריא

מחיר כרטיס במכירה מוקדמת: 40 ש"ח וביום האירוע 50 ש"ח, לפרטים נוספים ולרבישת כרטיסים 08-9371001/2/3